

Školský vzdělávací program

ISCED 3A – gymnázium

GEOGRAFIA

1.- 3. ročník

Časová dotácia predmetu

Vzdelávací program z geografie pre 1. ročník je spracovaný na základe štátneho vzdelávacieho programu s dotáciou 1 hodina týždenne.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom. Predmet zabezpečuje vzdelávanie v oblasti vnímania zmien a aktuálneho stavu prírody Zeme a ľudskej spoločnosti. Zem je priestor pre život ľudí a poznanie zákonitosti fungovania má dôležité postavenie vo vzdelávaní mladého človeka, pretože podľa toho ako dobre sa naučí chápať vzájomný vplyv človeka prírody, podľa toho je šanca, že životný priestor bude zachovaný aj pre ďalšie generácie. V obsahu vzdelávania je potrebné dokázať spájať a využívať poznatky aj z iných oblastí vzdelávania (napr. z histórie, biológie, matematiky, umenia).

Učebný predmet geografia vytvára priestor na zdokonalenie sa v práci s rôznymi mapami, štatistickými materiálmi a inými zdrojmi informácií. Geografia sa zameriava tiež na zdokonaľovanie sa v zručnostiach pri narábaní s databázami, diagramami, grafmi, fotodokumentáciou i v podobe výstupov tematických máp.

Predmet integruje aj témy osobného a sociálneho rozvoja, environmentálnej výchovy, multikultúrnej výchovy, témy z mediálnej výchovy. Význam geografie spočíva aj v tom, že žiaci získajú schopnosť aplikovať poznatky po skončení školy pri rozvoji regiónov, v ktorých žijú a použitím analýzy a syntézy dokážu porovnávať vybrané regióny medzi sebou aj so slovenskou realitou a vyhodnotiť ich. V súčasnosti sa kladie dôraz na schopnosť prezentovať región a v súvislosti s európskou integráciou je potrebné, aby žiaci mali poznatky o historických, geografických a kultúrnych danostiach regiónov, s ktorými chcú v škole alebo mimo školy spolupracovať.

V rámci naplňovania geografických cieľov, obsahu a štandardu sa nekladie dôraz na jednoduché osvojovanie encyklopedických poznatkov, ale ťažiskom je zamerať sa na identifikáciu základných zákonitostí, väzieb, aktuálnych problémov na Zemi a v spoločnosti, ich riešenie a i. Prostredníctvom geografie žiaci získajú schopnosť rozpoznať a pochopiť význam tolerancie a úcty k iným národom, dôležitosť poznania a ochrany prírodnej aj kultúrnej krajiny, pestovanie kladného postoja a úcty k svojmu okoliu, iným národom, a samozrejme k sebe samému. Nezanedbateľnou súčasťou kompetencií, ktoré geografia buduje, sú analýzy premien krajiny v čase. Ich cieľom je poznať zákonitosti vývoja krajiny a možnosti tvorby prognóz pri jej ďalšom využívaní, ochrane a zveľadovaní.

Ciele

Vo vyučovaní geografie v gymnáziu sa všetky aktivity odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnutia a správneho využitia nadobudnutých geografických poznatkov a zručností v praxi. Žiaci majú po skončení štúdia tohto učebného predmetu dokázať aplikovať a hodnotiť geografické informácie, čo znamená informácie získané z máp, literatúry, médií, osobných skúseností z regiónu alebo z iných oblastí sveta.

Výsledkom bude, že žiaci dokážu rozpoznať možnosti a spôsoby uplatnenia informácií geografického rázu v bežnom živote., napríklad a analyzovať obsah mapy, orientovať sa podľa nej, získavať informácie z diagramov, schém či tabuliek s geografickou tematikou a i.

Orientovať sa v aktuálnych situáciách vo svete a na Slovensku. Hodnotiť javy a fakty (vzniknuté v prírode alebo zapríčinené človekom). V jednotlivých regiónoch Zeme dokázať posúdiť súčasnú politickú a ekonomickú situáciu.

Príkladov uplatnenia poznatkov a najmä zručností geografického rázu po ukončení štúdia geografie v gymnáziu je v bežnom živote mnoho. A práve to je „globálnym“ cieľom výučby geografie – v čo najširšej miere uplatniť nadobudnuté poznatky a kompetencie. Jednotlivé čiastkové kompetencie možno zhrnúť do viacerých tematických okruhov:

- Rozvíjanie kompetencie pracovať s informáciami sa deje prostredníctvom analýzy a interpretácie rozsiahleho súboru vstupných faktografických informácií, ktoré žiak dokáže sám získať a ich transformovať do hodnotiacich a sumarizujúcich výstupov. Schopnosť pracovať s týmito výstupmi v podobe tematických máp, tabuliek, schém, diagramov a blokdiagramov. Zároveň sa tým rozvíja aj čitateľská gramotnosť a to čítanie nesúvislých textov. Cieľom je naučiť pracovať a interpretovať údaje.
- Praktické zvládnutie riešenia problémových situácií vyžadujúcich analýzu kartografického materiálu najrôznorodšej povahy (aj v digitálnej forme, vrátane práce s GPS je súčasťou rozvíjania kompetencie riešiť problémy v prepojení na digitálnu kompetenciu. Používať informačné a komunikačné technológie sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania pri tvorbe projektov ale aj pri úlohách z regionálnej geografie sveta.
- Aplikovať poznatky o zákonitostiach premien geografickej krajiny pri posudzovaní perspektív vybraných regiónov. Navrhovať a hodnotiť alternatívne postupy pri scenároch ich rozvoja. Praktický význam geografie spočíva v tom, že pomáha modelovať aj pracovné možnosti – modelová cestovná kancelária, rozvoj regiónu, prezentácia vlastného regiónu
- Pochopenie globálnych trendov vývoja spoločnosti na Zemi a uplatnenie zručnosti na využitie týchto poznatkov pri profesných aktivitách (ďalšie štúdium, podnikanie a i.).
- Racionálne zhodnotenie dosahov ľudskej činnosti na životné prostredie a budovanie postojov, ktoré sú v súlade s optimalizáciou využitia krajiny pri minimálnych zásahoch do prírody (udržateľný rozvoj).
- Viesť žiakov k vnímaniu odlišností medzi jednotlivými, národmi, kultúrami a náboženstvami a v konečnom dôsledku k odmietavému postojovi k intolerancii, xenofóbii a násiliu.
- Spoznávanie kultúr a zvykov obyvateľov rôznych štátov sveta, ktoré vedie k akceptácii ich spôsobu života
- Komunikatívnu kompetenciu – využívaním samostatných prejavov žiakov a používaním správnej geografickej terminológie

Výsledkom rozvíjania kompetencií je získanie geografickej gramotnosti, ktorá predstavuje systém poznatkov prírodných socioekonomických podmienok a faktorov života spoločnosti (v globálnych aj regionálnych rozmeroch). Geografia prehľbuje orientáciu v dnešnom svete

Kompetencie žiakov

Cieľom vyučovania geografie je v maximálnej možnej miere prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania a osvojeniu si kľúčových kompetencií prostredníctvom učiva geografie.

Hlavné kompetencie sú tieto:

- kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa
- sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)
- kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať matematické myslenie
- kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií:
- kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- kompetencie (spôsobilosti) občianske
- kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne
- kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti.

Výchova a vzdelávanie v oblasti **Človek a spoločnosť** a teda aj geografii je zameraná na vytváranie kľúčových kompetencií tým, že žiakov vedie k:

- . práci s informáciami o Slovenskej republike ako časti Zeme a o Zemi ako celku,
- . porozumeniu premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek,
- . porozumeniu a rozvíjaniu čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov ako prostriedkov geografie,
- . rozvíjaniu zručností spracúvaním projektov, vnímaniu problémových situácií, rozpoznávaniu problémov a ich riešení,
- . kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu
 - úcte k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
 - pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností,
 - využívaniu bežných informačných a komunikačných prostriedkov,
 - budovaniu kladného vzťahu ku všetkým humánnym a demokratickým

Obsah – obsahový štandard

Geografia v praxi

Geografia a zdroje poznávania (i historické) Mapy.

Geografické súradnice na mapách (uhly).

Tematické mapy

Použitie a tvorba diagramov, tvorba schém a tabuliek s použitím počítača .

GPS v praxi.

Planéta Zem – veľkosť a pohyby Zeme.

PRÍRODA ZEME

Zákonitosti atmosféry

Zloženie atmosféry.

Počasiť, klíma a procesy v atmosfére.

Rozloženie zrážok a teploty na Zemi.

Prúdenie vzduchu v atmosfére.

Klimatické pásma a oblasti.

Zmeny klímy, znaky globálneho otepľovania

Zákonitosti hydrosféry

Obeh vody na Zemi a jeho bilancia.

Svetový oceán – oceány a moria.

Vlastnosti vody oceánov a morí.

Pohyby oceánskej a morskej vody (aj slapové javy).

Význam oceánu pre človeka.

Vodstvo na súši – povrchová a podpovrchová voda.

Vodou podmienené procesy a formy reliéfu.

Pitná voda, jej zdroje, ich dostupnosť a jej ochrana

Zákonitosti litosféry

Stavba zemského telesa.

Základné jednotky pevnín.

Horotvorná činnosť, sopečná činnosť, zemetrasenie.

Miesta výskytu zemetrasení, cunami a sopečných erupcií.

Živelné pohromy a ochrana pred nimi .

Základné charakteristiky biosféry, pedosféry a poľnohospodárstva

Bioklimatické pásma a zóny.

Vertikálne členenie biosféry.

Dôsledky ľudskej aktivity na pôdy, rastlinstvo a živočíšstvo.

Typy poľnohospodárskej krajiny.

Lesy (pretrvávajúce odlesňovanie a rozmáhajúce sa zalesňovanie)

Rozširujúce učivo

Vzhľadom k počtu hodín nie je.

Prierezové témy/medzipredmetové vzťahy

Multikultúrna výchova – typy poľnohospodárskej krajiny.

Mediálna výchova – znaky globálneho otepľovania a jeho analýza v médiách

Osobný a sociálny rozvoj - rozvíja u žiakov sebareflexiu (rozmýšľať o sebe) sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru vzhľadom ku globálnym zmenám klímy, životného prostredia a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie,

Enviromentálna výchova – globálne otepľovanie, ľudské aktivity na pôdu, rastlinstvo a živočíšstvo .Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť:

- chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov , ktorými sa riadi život na Zemi,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,

- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Ochrana života a zdravia –

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. V súvislosti s tým je potrebné vedieť určovať anie polohy bodu na zemi, správanie sa pri zemetrasení. Vhodnou súčasťou výučby je aj geografická exkurzia, kde žiaci priamo v teréne majú možnosť poznania reality.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať samých seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine. V súvislosti s tým študenti budú spracúvať referáty a projekty k jednotlivým témam učiva napr. Atmosféra - bariérny efekt Levočských vrchov...

Medzipredmetové vzťahy:

- s biológiou – typy lesov, príklady biosféry, poľnohospodárske produkty, voda u živých organizmov
- história – vývoj poznatkov o tvare Zeme,

Metódy a formy práce –stratégie vyučovania

Metódy a formy práce budú volené tak, aby rozvíjali tvorivosť, zručnosť, učenie žiaka. Budú volené ako spoločný postup prostredníctvom ktorého žiaci budú rozvíjať kľúčové kompetencie. Metódy použité pri vyučovaní geografie:

- tvorivé riešenie problémov,
- práca s atlasom a mapou,
- práca so štatistickým materiálom v tlači, v médiách, matematické a štatistické metódy,
- geografická exkurzia,
- metódy hodnotenia,
- diskusia,
- tvorba projektu..

Učebné zdroje

Miriám, E. a kol.: Geografia pre 1. ročník gymnázia.1. diel. SPN, Bratislava 1993
Atlas sveta. VKÚ Harmanec 1997

Hodnotenie predmetu

V zmysle zásad hodnotenia a klasifikácie na školský rok 2008/2009.

Odporúčania pre vyučovanie/Zásady a odporúčania

Poslaním učiteľa geografie je prekonať transmisívnu výučbu geografie, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ je ten, ktorý na hodinách geografie má aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov

v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z fyzickej geografie. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ je ten subjekt vo vyučovaní, ktorý musí zabezpečiť materiál a doniesť ho na hodinu geografie, umožniť žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde priliehavý materiál je možné nájsť.

Okrem učebníc významným prostriedkom na realizáciu vyučovania geografie je súbor primeraných prameňov, mapy ako aj iné názorné učebné prostriedky (vystrihnuté články z novin a časopisov, karikatúry, grafy a pod).

Moderne vyučovať geografiu nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z geografickou problematikou. V tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý by mal byť skôr príjemným radcom a usmerňovateľom než prísny a neoblomným „staromódnym“ učiteľom.

Cieľ	Téma	Počet hodín	Kompetencie	Vzdelávací štandard	
				Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ukázať geografiu ako vedu využiteľnú v každodennom živote. Naučiť žiakov analyzovať štatistické informácie z médií. Vedieť využiť počítač na zostavenie grafov, schém a tab.	Geografia v praxi Zdroje poznávania v geografii	5	Diskutovať o možnostiach uplatnenia geografických informácií (poznatkov, zručností) v každodennom živote.	mapa, súradnice na mapách, tematická mapa a jej obsah, diagram, schéma, tabuľka, kartogram a kartodiagram, GPS	Vysvetliť určovanie polohy bodu na Zemi Získať údaje z rôznych tematických máp a použiť údaje pri riešení úloh. Orientovať sa na mape, Určovať polohu ľubovoľného sídla na mape pomocou geografických súradníc
			Interpretovať údaje získané z diagramov, schém, tabuliek s geografickými údajmi, kartogramy a kartodiagramy.		
			Zostaviť pomocou počítača grafy, schémy, tabuľky		
			Používať správnu geografickú terminológiu		
			Použiť dostupné kartografické produkty a rôzne geografické zdroje údajov v tlačenej aj elektronickej podobe pri riešení geografických problémov		Porovnať využitie GPS s mapou v každodennom živote
			Orientovať sa s mapou v krajine alebo pláne mesta v meste		Vytvoriť vlastnú mentálnu schému a mentálnu mapu pre orientáciu v konkrétnom území
	Planéta Zem	4		Veľkosť Zeme (polomer Zeme – guľa, elipsoid),	Porovnať veľkosť Zeme pri aproximácii jej tvaru ako gule a elipsoidu.
Ukázať žiakom dôsledky otáčania Zeme okolo osi					Uviesť príklady dôsledkov tvaru Zeme na usporiadanie typov krajín

a obeh okolo Slnka.			Opísať spôsob výpočtu rozdielu časov miest v ľubovoľných časových pásmach	rotácia Zeme (hviezdny deň, slnečný deň), dátumová hranica, časové pásma	na Zemi. Demonštrovať pohyby Zeme na modeloch, nákresoch a uviesť dôsledky jej pohybov
				obeh Zeme okolo Slnka (tropický rok) a dôsledky obehu	Opísať obeh Zeme okolo Slnka, vysvetliť, dôsledky obehu na ľubovoľné miesto na Zemi
				Mesiac, slapové javy, odliv príliv	Vysvetliť vznik slapových javov
	Príroda zeme				
Naučiť Žižkov základné meteorologické prvky a klimatotvorné činitele. Poukázať na vplyv človeka na atmosféru a zmeny v nej.	Atmosféra	6		Zloženie atmosféry, Počasie, klíma a procesy v atmosfére Rozloženie zrážok a teploty na Zemi. Prúdenie vzduchu v atmosfére. Klimatické pásma a oblasti. Zmeny klímy Znaky globálneho otepľovania.	Charakterizovať zloženie atmosféry a význam jej jednotlivých vrstiev Charakterizovať zmeny klímy na Zemi a jej príčiny
					Zdôvodniť rozdiely v počasi a klíme v atmosfére. Na základe tabuliek a mapy vedieť ich charakterizovať
					Zhrnúť rozloženie zrážok a teplôt na
			Analyzovať obsah tabuliek. Interpretovať tematické mapy a klimatické diagramy		
					Opísať všeobecnú cirkuláciu atmosféry a jej príčiny.
					Na tematických mapách odlíšiť klimatické pásma a oblasti
			Diskutovať o možnostiach eliminovania dopadov		Uviesť znaky globálneho otepľovania a aktualizovať poznatky

			globálneho otepľovania na prírodu a človeka.		o nich.
Poukázať na nedostatok pitnej vody v niektorých regiónoch Zeme a nutnosť šetrenia.	Hydrosféra	8		<p>Obeh vody na Zemi a jeho bilancia.</p> <p>Svetový oceán – oceány a moria.</p> <p>Vlastnosti vody oceánov a morí.</p> <p>Pohyby oceánskej a morskej vody, morské prúdy, slapové javy</p> <p>Význam oceánu pre človeka.</p> <p>Vodstvo na súši, jazerá, rieky, vodopády</p> <p>podpovrchová voda.</p> <p>Vodou podmienené procesy a formy reliéfu.</p> <p>Pitná voda, jej zdroje, ich dostupnosť a jej ochrana</p>	<p>Opísať dynamiku pohybov oceánskej a morskej vody a príčiny vzniku slapových javov.</p> <p>Opísať vodou podmienené procesy a formy reliéfu a ich význam pre formovanie tvárnosti krajiny.</p> <p>Zhodnotiť zdroje pitnej vody, na Zemi a na Slovensku, zhodnotiť ich dostupnosť a navrhnúť význam jej ochrany</p>
	Litosféra	5		<p>Vrstvy Zeme, litosferické dosky, pohyb litosferických dosiek</p> <p>Príčiny a dôsledky pohybu litosferických dosiek,</p>	<p>Poznať stavbu zemského telesa, základných jednotiek pevnín, ich mobilitu, príčiny mobility a dopady na horotvornú činnosť, sopečnú činnosť a zemetrasenia.</p>
Ukázať na komplikované spôsoby a mechanizmy vzniku reliéfu.				<p>Pohoria, kotliny, rift, priekopová prepadlina, sopka,</p> <p>Zemetrasné pásma, okraje litosferických dosiek</p>	<p>Porovnať mechanizmy pôsobenia endogénnych a exogénnych procesov a ich vplyv na tvorbu zemského povrchu</p> <p>Zdôvodniť miesta výskytu zemetrasení, cunami a sopečných erupcií a možnosti ochrany človeka pred nimi</p>

<p>Na príklade regiónu poukázať na rozmanitosť rastlín a živočíchov a vplyv človeka na zmeny pedosféry.</p>	<p>Biosféra a pedosféra a poľnohospodárstvo</p>	<p>5</p>		<p>Bioklimatické pásma Typy poľnohospodárskej krajiny Lesy–odlesňovanie Vertikálne členenie biosféry. Dôsledky ľudskej aktivity na pôdy, rastlinstvo a živočíšstvo</p>	<p>bioklimatické pásma a zóny, ako aj príčiny vertikálneho členenia biosféry</p> <p>Opísať dôsledky ľudských aktivít na rastlinstvo a živočíšstvo.</p> <p>Na základe činnosti človeka v krajine opísať typy poľnohospodárskej krajiny</p> <p>Analyzovať proces odlesňovania a jeho riziká, u príklady.</p>
---	---	----------	--	--	--

Charakteristika predmetu v 2. ročníku

Geografia v 2. ročníku gymnázia je zameraná na regionálnu geografiu sveta prostredníctvom tém humánnej geografie. Koncepcia spracovania tém sa dotýka charakteristiky obyvateľstva, rozmiestnenia obyvateľstva v jednotlivých častiach sveta, sídla, ich charakteristiky, zaujímavosti, štruktúra sídiel v rôznych častiach svet, porovnanie a spôsob života aj so zameraním na problém, ktoré sú spojené s rastom miest. Charakteristika štátov je zameraná na porovnávanie vybraných charakteristík v regiónoch. Podobne aj hospodárska charakteristika je zameraná viac na ťažiskové oblasti na svete. Do popredia posúvame rôznorodosť jednotlivých kultúr v rôznych častiach sveta.

Cieľom geografie je :

podporovať chuť učiť sa,

rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, vnímať vzťahy a vedieť ich vysvetliť,

všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,

hľadať analógie, porovnania,

riešiť modelové situácie, prípadové štúdie,

prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta

vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas,

vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe

vedomostí, rozumieť grafom, diagramom,

hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť

projekt, prezentovať ho),

diskutovať o návrhoch,

oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 2. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej

gramotnosti v oblastiach:

čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť

ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov , grafov, diagramov máp,

tabuliek, štatistických údajov.

Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti

Pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť

geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých

oblastiach sveta.

Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií

o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.

Matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov z tém humánnej

geografie.

Mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri

prezentovaní obyvateľstva v rôznych častiach sveta a hodnotení vzťahov jednotlivých skupín

obyvateľstva medzi sebou médiami. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne

spracovávanie informácií.

Základné otázky geografie sú:

Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako tam žijú ľudia?

Cieľ	Témy	počet hodín	Kompetencie	Obsahový štandard
<p>Vedieť sa orientovať na politickej mape sveta.</p> <p>Poznať zameranie jednotlivých organizácií</p>	<p>Politická mapa sveta</p> <p>Aktuálny stav, organizácie</p>	5	<p>Diskutovať o možnostiach uplatnenia geografických informácií (poznatkov, zručností) v každodennom živote.</p>	<p>Štáty, svetadiely hlavné mestá vybraných štátov. Organizácie, OSN, NATO, EÚ</p>
<p>Na základe údajov vytvoriť informácie o oblastiach s vysokou koncentráciou obyvateľstva, vysvetliť dôvody, Vysvetliť dôvody migrácie, problémy migrantov</p> <p>Zhodnotiť ako prírodné pomery môžu ovplyvniť rozmiestnenie osídlenia</p>	<p>Obyvateľstvo sveta</p> <p>Dynamika obyvateľstva</p>	3		<p>rozmiestnenie obyvateľstva</p> <p>v jednotlivých regiónoch sveta, najväčšie populácie sveta pohyb obyvateľstva – prirodzený a mechanický migrácia obyvateľstva, druhy migrácie a jej prejavy obyvateľstvo a prírodné pomery</p>

<p>Porovnať rozmiestnenie obyvateľov v rôznych častiach sveta, vytvoriť najväčšie zoskupenia obyvateľstva</p>	<p>Obyvateľstvo Austrálie</p>	<p>2</p>	<p>Interpretovať údaje získané z diagramov, schém, tabuliek s geografickými údajmi, kartogramy a kartodiagramy.</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva, vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie, príchod obyvateľov z Európy, Aboriginovia, vzťah Európanov a Aboriginov</p>
<p>Prezentovať informácie zo zdrojov, zatriediť ich a vyhodnotiť. Porovnať rozmiestnenie v severnej Amerike a južnej Amerike.</p>	<p>Obyvateľstvo Ameriky</p>	<p>2</p>	<p>mediálna gramotnosť</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva v severnej a južnej Amerike, oblasti koncentrácie,</p>
<p>Porovnať rozmiestnenie obyvateľstva v Európe s rozmiestnením v iných svetadieloch Vymenovať a zdôvodniť oblasti najhustejšej koncentrácie obyvateľstva</p>	<p>Obyvateľstvo Európy</p>	<p>2</p>	<p>matematická gramotnosť</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva v Európe, oblasti vysokej koncentrácie obyvateľstva</p>
<p>Zdôvodniť nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva, uviesť</p>	<p>Obyvateľstvo Ázie</p>		<p>prírodovedná gramotnosť</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva v Ázii, Indogangská nížina,</p>

príčiny a dôsledky,		2		Čína, problémy populačnej explózie, riedko zaľudnené oblasti na Sibíri
	Obyvateľstvo Afriky	1		Rozmiestnenie obyvateľstva, severná stredná a južná oblasť
	Štáty sveta výber štátov			
Uviesť na konkrétnych príkladoch	Sídla a osídlenie	2	Používať správnu geografickú terminológiu	osídlenie, sídlo, obec mesto, mestská aglomerácia, urbanizácia konurbácia, megalopolis,
Diskutovať na témy: Ako sme pripravení na kultúrnu rôznorodosť? Ako sa mení mesto?	Mesto a jeho fenomén, mestá a život v nich, rast miest, kultúrna rôznorodosť, multikultúra	2	kultúrna gramotnosť	štruktúra mesta, pôdorys, rast miest, multikultúra, rast miest a problémy spojené s rastom mesta
Vysvetliť ako vplývajú prírodné pomery na vznik sídla Porovnať mesto a príroda na vybraných sídlach		2	prírodovedná gramotnosť	Mesto a prírodné pomery
Vymenovať typické prvky miest, prezentovať ich formou IKT	Mestá v Austrálii	1	matematická gramotnosť	Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra, spolužitie rôznych kultúr v Sydney
Vymenovať hlavné mestá	Mestá v Európe		Vedieť sa	Paríž, Londýn, Praha,

štátov Európy Charakterizovať vybrané štáty Európy		2	orientovať s plánom mesta	Stockholm, Rím, Salzburg, Moskva
Porovnať mestá podľa informácií zo zdrojov	Mestá v Ázii	2	mediálna gramotnosť	Dillí, Bombaj, Peking, Jeruzalem, Abu Dhabí, Tokio
Získať zo zdrojov základné informácie o vybraných mestách.	Mestá v Afrike	2	mediálna gramotnosť	Káhira, Alexandria, Pretória
Porovnať ich pôdorys, stavby, štruktúru mesta, život obyvateľov v meste	Mestá v Amerike	2	kultúrna gramotnosť	New York, Washington, Los Angeles, Rio de Janeiro, Buenos Aires
Na základe odborných textov a získaných údajov zo zdrojov porovnať v čom zásadnom prispeli staroveké civilizácie k rozvoju poznania	Staré civilizácie a ich prínos pre svet	2	kultúrna gramotnosť	staré civilizácie – Inkovia, Mayovia, Aztékovia, Sumeri, Egyptania, Gréci, Feničania, Rimania
Určiť vybrané štáty a hlavné mestá.	Štáty v severnej Amerike a hlavné mestá,	2		USA, Kanada, Mexiko rozmiestnenie obyvateľstva, oblasti husto a riedko osídlené, dynamika obyvateľstva, pohyb obyvateľstva
	Štáty v južnej			Brazília, Argentína,

	Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá	1		
Vysvetliť pojem urbanizácia, dôvody urbanizácie, porovnať svetadiely v urbanizácii. Uviesť problémy spojené s urbanizáciou.	Urbanizácia,	1		urbanizácia sveta, urbanizácia jednotlivých svetadielov
Opísať vybrané mestá a ich atmosféru.	Mesto a jeho fenomén	1	čitateľská gramotnosť	štruktúra mesta, vývoj miest počas histórie
	Život mimo miest	1		vidiecke sídla
	Obyvateľstvo v Európe,			
Získavať údaje z odbornej literatúry, interpretovať ich, hodnotiť javy, získavať údaje z diagramov, štatistických údajov, tematických máp, porovnávanie vybrané tri štáty a hlavné mestá.	Vybrané štáty v strednej, severnej, južnej, východnej Európe a hlavné mestá rozmiestnenie obyvateľstva		čitateľská gramotnosť	dynamika obyvateľstva, pohyb obyvateľstva oblasti husto a riedko osídlené,

Hospodárstvo a cestovný ruch

Podľa štatistických údajov a informácií z rôznych zdrojov porovnať postavenie vybraných štátov v hospodárstve sveta, aktualizovať podľa najnovších údajov	Hospodárstvo, výrobné odvetvia, Postavenie štátov v svetovom hospodárstve Finančníctvo	6	matematická gramotnosť	priemyselná výroba, poľnohospodárstvo, služby, veda, finančníctvo
---	--	---	------------------------	---

Ktoré druhy hospodárstva stagnujú a ktoré majú rastový trend. Ako sa na hospodárskom raste prejaví aj v budúcnosti globálna kríza.				
Vysvetliť vplyv prírodných pomerov na rozvoj hospodárstva		1	prírodovedná gramotnosť	Hospodárstvo a prírodné pomery
Na základe získaných údajov zo zdrojov porovnať objem a nákladovosť jednotlivých druhov dopravy a taktiež aj z hľadiska ekologického.	Dopravné systémy	2	matematická gramotnosť	základné členenie dopravy, dopravné systémy v regiónoch sveta, prístavy, letiská
				Prírodné pomery a dopravné systémy
Vyhodnotiť súčasný stav. Údaje preniesť do mapy.	Problémy, rozširovanie poľnohospodárskej výroby, zastavanie poľnohospodárskej pôdy, dopravné cesty a ich vplyv na prírodu	2		Poľnohospodárska pôda sveta, úbytok poľnohospodárskej pôdy a rast obyvateľstva, staré poľnohospodárske oblasti sveta, plantážne hospodárstvo rozširovanie dopravných sietí
Vytvoriť vlastný zoznam oblastí cestovného ruchu, zhodnotiť ich potenciál na základe	Cestovný ruch		prírodovedná gramotnosť	druhy cestovného ruchu, Výber miest cestovného ruchu, destinácie

vytvorených vlastných kritérií, tvorba portfólia, kriticky hodnotiť klady a nedostatky vybraných destinácií.		3		kultúrno-historické oblasti Benátky, Paríž, Rím, Florenca, Rio de Janeiro, horské : Alpy, Kordillery, Nový Zéland, prímorské oblasti pobrežie Stredozemného mora, Kanárske ostrovy, Florida, Havajské ostrovy
Vytvoriť návrh trasy exkurzie v ľubovoľnej lokalite.		2	mediálna gramotnosť	exkurzia, itinerár cesty

Kultúra

Získavať aktuálne údaje zo zdrojov, hodnotiť stav prírodných a kultúrnych pamiatok. Vytvoriť návrhy na zlepšenie stavu. Diskutovať na tému. významu prírodných kultúrnych, technických a umeleckých pamiatok a podporovať ich ochranu.	Ochrana prírody a krajiny	2	kultúrna gramotnosť	medzinárodné organizácie na ochranu prírody zdroje znečisťovania vody, pôdy, vzduchu, ozónová diera, kyslé dažde znižovanie biodiverzity, rozširovanie púští, znehodnocovanie pôdy a vody
Na základe aktuálnych údajov získaných zo zdrojov uviesť oblasti ohrozenia a príčiny problémov.	Oblasti ohrozené	1	prírodovedná gramotnosť	Tropické dažďové lesy v Afrike,

Diskutovať na tému: sú informácie o ohrození planéty pravdivé alebo nie? Uved'te argumenty.				
Porovnať základné črty svetových náboženstiev. Diskutovať na tému: má náboženstvo miesto v našom živote? Vytvoriť si zaujímavé portfólio o svetových kultúrach na základe vybraného znaku. Rozlišovať rôzne súčasti kultúr.	Kultúra, veda, šport, olympijské hry, princípy fair - play	2	kultúrna gramotnosť	Náboženstvá, kultúrne tradície, čínska kultúra, japonská, grécka, polynézska, olympijské hry, olymizmus, fair-play
získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, zasadiť ich do komplexu krajiny, vážiť so kultúrne a umelecké hodnoty svetových kultúr.	Kultúrne a prírodné dedičstvo, národné parky	2	kultúrna gramotnosť	UNESCO, zoznam pamätihodností a miest, ktoré majú označenie svetové kultúrne dedičstvo
Uviesť príklady vzťahov prírody a kultúry v rôznych častiach sveta a vyhodnotiť ich.	Príroda a kultúra	1	kultúrna gramotnosť	
Poznať základné charakteristiky spoločenského správania,	Spoločenské zvyky v rôznych oblastiach		kultúrna gramotnosť	

Vyjadriť sa k tradíciám, poznať ich a diskutovať na tému majú tradície význam v našom súčasnom živote ? Máme si ich vážiť? .	sveta	2		
--	-------	---	--	--

Charakteristika predmetu v 3. ročníku

Učebný predmet geografia v gymnaziálnom štúdiu podobne ako v základnej škole rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom. Predmet zabezpečuje vzdelávanie v oblasti vnímania zmien a aktuálneho stavu prírody Zeme a ľudskej spoločnosti. Zem je priestor pre život ľudí a poznanie zákonitosti fungovania má dôležité postavenie vo vzdelávaní mladého človeka, pretože podľa toho ako dobre sa naučí chápať vzájomný vplyv človeka prírody, podľa toho je šanca, že životný priestor bude zachovaný aj pre ďalšie generácie. V obsahu vzdelávania je potrebné dokázať spájať a využívať poznatky aj z iných oblastí vzdelávania (napr. z histórie, biológie, matematiky, umenia).

Učebný predmet geografia vytvára priestor na zdokonalenie sa v práci s rôznymi mapami, štatistickými materiálmi a inými zdrojmi informácií. Geografia sa zameriava tiež na zdokonaľovanie sa v zručnostiach pri narábaní s databázami, diagramami, grafmi, fotodokumentáciou i v podobe výstupov tematických máp.

Predmet integruje aj témy osobného a sociálneho rozvoja, environmentálnej výchovy, multikultúrnej výchovy, témy z mediálnej výchovy.

Význam geografie spočíva aj v tom, že žiaci získajú schopnosť aplikovať poznatky po skončení školy pri rozvoji regiónov, v ktorých žijú a použitím analýzy a syntézy dokážu porovnávať vybrané regióny medzi sebou aj so slovenskou realitou a vyhodnotiť ich. V súčasnosti sa kladie dôraz na schopnosť prezentovať región a v súvislosti s európskou integráciou je potrebné, aby žiaci mali poznatky o historických, geografických a kultúrnych danostiach regiónov, s ktorými chcú v škole alebo mimo školy spolupracovať. V rámci naplňovania geografických cieľov, obsahu a štandardu sa nekladie dôraz na jednoduché osvojovanie encyklopedických poznatkov, ale ťažiskom je zamerať sa na identifikáciu základných zákonitostí, väzieb, aktuálnych problémov na Zemi a v spoločnosti, ich riešenie a i.

Prostredníctvom geografie žiaci získajú schopnosť rozpoznať a pochopiť význam tolerancie a úcty k iným národom, dôležitosť poznania a ochrany prírodnej aj kultúrnej krajiny, pestovanie kladného postoja a úcty k svojmu okoliu, iným národom, a samozrejme k sebe samému.

Nezanedbateľnou súčasťou kompetencií, ktoré geografia buduje, sú analýzy premien krajiny v čase. Ich cieľom je poznať zákonitosti vývoja krajiny a možnosti tvorby prognóz pri jej ďalšom využívaní, ochrane a zveľaďovaní.

Ciele predmetu v prepojení na kľúčové kompetencie

Vo vyučovaní geografie v gymnáziu sa všetky aktivity odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnutia a správneho využitia nadobudnutých geografických poznatkov a zručností v praxi. Žiaci majú po skončení štúdia tohto učebného predmetu dokázať aplikovať a hodnotiť geografické informácie, čo znamená informácie získané z máp, literatúry, médií, osobných skúseností z regiónu alebo z iných oblastí sveta. Výsledkom bude, že žiaci dokážu rozpoznať možnosti a spôsoby uplatnenia informácií geografického rázu v bežnom živote., napríklad a analyzovať obsah mapy, orientovať sa podľa nej, získavať informácie z diagramov, schém či tabuliek s geografickou tematikou a i. Orientovať sa v aktuálnych situáciách vo svete a na Slovensku. Hodnotiť javy a fakty (vzniknuté v prírode alebo zapríčinené človekom). V jednotlivých regiónoch Zeme dokázať posúdiť súčasnú politickú a ekonomickú situáciu.

Príkladov uplatnenia poznatkov a najmä zručností geografického rázu po ukončení štúdia geografie v gymnáziu je v bežnom živote mnoho. A práve to je „globálnym“ cieľom výučby geografie – v čo najširšej miere uplatniť nadobudnuté poznatky a kompetencie.

Jednotlivé čiastkové kompetencie možno zhrnúť do viacerých tematických okruhov:

□ Rozvíjanie kompetencie pracovať s informáciami sa deje prostredníctvom analýzy a interpretácie rozsiahleho súboru vstupných faktografických informácií, ktoré žiak dokáže sám získať a ich transformovať do hodnotiacich a sumarizujúcich výstupov. Schopnosť pracovať s týmito výstupmi v podobe tematických máp, tabuliek, schém, diagramov a blokdiagramov. Zároveň sa tým rozvíja aj čitateľská gramotnosť a to čítanie nesvislých textov. Cieľom je naučiť pracovať a interpretovať údaje.

□ Praktické zvládnutie riešenia problémových situácií vyžadujúcich analýzu kartografického materiálu najrôznorodšej povahy (aj v digitálnej forme, vrátane práce s GPS je súčasťou rozvíjania kompetencie riešiť problémy v prepojení na digitálnu kompetenciu. Používať informačné a komunikačné technológie sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania pri tvorbe projektov ale aj pri úlohách z regionálnej geografie sveta..

□ Aplikovať poznatky o zákonitostiach premien geografickej krajiny pri posudzovaní perspektív vybratých regiónov. Navrhovať a hodnotiť alternatívne postupy pri scenároch ich rozvoja. Praktický význam geografie spočíva v tom, že pomáha modelovať aj pracovné možnosti – modelová cestovná kancelária, rozvoj regiónu, prezentácia vlastného regiónu

□ Pochopenie globálnych trendov vývoja spoločnosti na Zemi a uplatnenie zručnosti navyžitie týchto poznatkov pri profesných aktivitách (ďalšie štúdium, podnikanie a i.).

□ Racionálne zhodnotenie dosahov ľudskej činnosti na životné prostredie a budovanie postojov, ktoré sú v súlade s optimalizáciou využitia krajiny pri minimálnych zásahoch do prírody (udržateľný rozvoj).

□ Viest' žiakov k vnímaniu odlišností medzi jednotlivými, národmi, kultúrami a náboženstvami a v konečnom dôsledku k odmietavému postojovi k intolerancii, xenofóbii a násilii.

□ Spoznávanie kultúr a zvykov obyvateľov rôznych štátov sveta, ktoré vedie k akceptácii ich spôsobu života

□ Komunikatívnu kompetenciu – využívaním samostatných prejavov žiakov a používaním správnej geografickej terminológie

Výsledkom rozvíjania kompetencií je získanie geografickej gramotnosti, ktorá predstavuje systém poznatkov prírodných socioekonomických podmienok a faktorov života spoločnosti (v globálnych aj regionálnych rozmeroch). Geografia prehlbuje orientáciu v dnešnom svete

Obsah vzdelávania

Obsah geografického vzdelávania v gymnáziách úzko nadväzuje na geografické vyučovanie v základných školách, preto sa očakáva ovládanie geografických pojmov a najmä názvov (osvojených počas výučby geografie v základných školách). Vychádza z obsahu základných tém geografie – fyzickej, humánnej aj regionálnej, ale dôraz sa kladie na prepojenie tém a komplexné

hodnotenie geografických javov. Cieľom je orientácia vo svete na základe geografickej charakteristiky.

Obsah je zameraný tak, aby bolo možné prostredníctvom neho rozvíjať kľúčové kompetencie. Okrem samotnej geografie obsahuje aj témy prierezových oblastí : multikultúrnej, environmentálnej výchovy, mediálnej, osobnostného a sociálneho rozvoja.

Hlavné témy:

3. ročník

Človek a spoločnosť – aplikácia poznatkov na regióny Slovenska

Prírodné podmienky Slovenska – čítanie tematických máp

Základná charakteristika sídiel

Súčasná tendencie urbanizácie Slovenska.

Vývoj obyvateľstva a prognózy jeho vývoja na Slovensku

Rozmiestnenie obyvateľstva. Dynamika obyvateľstva. Pôrodnosť. Úmrtnosť. Prirodzený prírastok.

Mechanický pohyb obyvateľstva. Migrácia obyvateľstva. Utečenci – problém na Slovensku?

Štruktúra obyvateľstva. Štruktúra podľa veku a pohlavia. Jazyková, religiózna a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva.

Ekonomika a obchod na Slovensku

Vznik a vývoj priemyselnej výroby. Odvetvia priemyselnej výroby. Súčasná tendencie vývoja priemyselnej výroby. Príčiny nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu. Hlavné oblasti koncentrácie

priemyselnej výroby. Veľké technické diela a ich dopad na životné prostredie.

Zahraničný obchod. Export a import.

Dopravné systémy na Slovensku

Hlavné druhy dopravy. Činitele ovplyvňujúce výstavbu dopravných ciest a dopravných zariadení.

Príčiny rozdielov v úrovni dopravy v jednotlivých regiónoch.

Cestovný ruch Slovenska

Možnosti a miesta oddychu a rekreácie Zimná rekreácia – známe oblasti a strediská na Slovensku.

Letná rekreácia – známe oblasti a strediská vo svete a na Slovensku

Kultúrnohistorické pamiatky Slovenska. Cestovanie s cieľom navštíviť veľké športové a kultúrne podujatia a púte

Regióny Slovenska

Učebné zdroje:

LAUKO, V.: Geografia pre 2.ročník gymnázií. 2.diel. ORBIS PICTUS
ISTROPOLITANA, Bratislava 1995.

Atlas Slovenskej republiky. VKÚ Harmanec

Internet

Téma	Obsahový štandard	CIELE	Výkonový štandard
GEOGRAFIA SÍDIEL	Sídla Klasifikácia sídiel. aglomerácia, Proces urbanizácie. Súčasná tendencie urbanizácie v SR.	Porovnať druhy sídiel v rôznych častiach SR Na príkladoch uviesť časti sídiel	Vymodelovať sídlo s jeho infraštruktúrou Vybrať si sídlo SR a opísať ich znaky. Porovnať proces urbanizácie Slovenska a
GEOGRAFIA OBYVATEĽSTVA	Rozmiestnenie obyvateľstva Dynamika obyvateľstva Pôrodnosť. Úmrtnosť. Prirodzený prírastok. Priemerná dĺžka života Mechanický pohyb obyvateľstva a jeho typy Migrácia obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia. Jazyková a religiózna štruktúra obyvateľstva. Kultúra a spôsob života v jednotlivých regiónoch	Na základe údajov z rôznych zdrojov porovnať vývoj obyvateľstva Slovenska a prognózy jeho vývoja z hľadiska rozmiestnenia obyvateľstva, dynamiky obyvateľstva (pôrodnosti, úmrtnosti, prirodzeného prírastku) Porovnať Slovensko a štáty Európy podľa tabuliek v ukazovateľoch: pôrodnosť, úmrtnosť, prirodzený prírastok, priemerná dĺžka života Definovať mechanický pohyb obyvateľstva a jeho typov s dôrazom na migráciu. Porovnať jazykovú, religióznu štruktúru obyvateľstva jednotlivých regiónov Slovenska Porovnať základné črty jednotlivých náboženstiev a ako ovplyvňujú spôsob života a kultúru v rôznych častiach SR . Vysvetliť problémy utečencov - príčiny a dôsledky tohto javu Uviesť príklady kultúrnych pamiatok, aký význam majú kultúrne pamiatky pre zachovanie kultúry jednotlivých skupín obyvateľstva	Sformulovať názor, prečo sú rozdiely v jednotlivých ukazovateľoch medzi vybranými štátmi Diskutovať o možnostiach predĺženia veku na Slovensku. Diskutovať o možnosti riešenia spolužitia ľudí rôznych kultúr v jednom štáte, meste, škole alebo triede

HOSPODÁRSTVO A CESTOVNÝ RUCH

CIELE	Témy	H	Kompetencie	Obsahový štandard
Podľa štatistických údajov	Hospodárstvo,		matematická	priemyselná výroba,

a informácií z rôznych zdrojov porovnať postavenie SR v hospodárstve sveta, aktualizovať podľa najnovších údajov Ktoré druhy hospodárstva stagnujú a ktoré majú rastový trend. Ako sa na hospodárskom raste prejaví aj v budúcnosti globálna kríza.	výrobné odvetvia, Postavenie SR v svetovom hospodárstve Finančníctvo	6	gramotnosť	poľnohospodárstvo, služby, veda, finančníctvo
Vysvetliť vplyv prírodných pomerov na rozvoj hospodárstva		1	prírodovedná gramotnosť	Hospodárstvo a prírodné pomery
Na základe získaných údajov zo zdrojov porovnať objem a nákladovosť jednotlivých druhov dopravy a taktiež aj z hľadiska ekologického.	Dopravné systémy	2	matematická gramotnosť	základné členenie dopravných systémov, letiská
				Prírodné pomery a dopravné systémy
Vyhodnotiť súčasný stav. Údaje preniesť do mapy.	Problémy, rozširovanie poľnohospodárskej výroby, zastavenie poľnohospodárskej pôdy, dopravné cesty a ich vplyv na prírodu	2		Poľnohospodárska pôda sveta, úbytok poľnohospodárskej pôdy obyvateľstva, rozširovanie dopravných sietí
Vytvoriť vlastný zoznam oblastí cestovného ruchu, zhodnotiť ich potenciál na základe vytvorených vlastných kritérií, tvorba portfólia, kriticky hodnotiť klady a nedostatky vybraných destinácií.	Cestovný ruch	3	prírodovedná gramotnosť	druhy cestovného ruchu, Výber miest cestovného ruchu, destinácie kultúrno-historické oblasti
Vytvoriť návrh trasy exkurzie v ľubovoľnej lokalite.		2	mediálna gramotnosť	exkurzia, itinerár cesty

KULTÚRA

Získavať aktuálne údaje zo zdrojov, hodnotiť stav prírodných a kultúrnych pamiatok. Vytvoriť návrhy na zlepšenie stavu. Diskutovať na tému významu prírodných kultúrnych, technických a umeleckých pamiatok a podporovať ich ochranu.	Ochrana prírody a krajiny	2	kultúrna gramotnosť	medzinárodné organizácie ochrany prírody zdroje znečisťovania vody, pôdy, vzduchu, ozónová vrstva, kyslé dažde znižovanie biodiverzity, rozširovanie znečisťovania pôdy a
Na základe aktuálnych údajov	Oblasti ohrozené		prírodovedná	lesy

získaných zo zdrojov uviesť oblasti ohrozenia a príčiny problémov. Diskutovať na tému: sú informácie o ohrození planéty pravdivé alebo nie? Uveďte argumenty.		1	gramotnosť	v Afrike,
Porovnať základné črty svetových náboženstiev. Diskutovať na tému: má náboženstvo miesto v našom živote? Vytvoriť si zaujímavé portfólio o svetových kultúrach na základe vybraného znaku. Rozlišovať rôzne súčasti kultúr.	Kultúra, veda, šport, olympijské hry, princípy fair - play	2	kultúrna gramotnosť	Náboženstvá, kultúrne tradície, olymizmus, fair-play
získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, zasadiť ich do komplexu krajiny, vážiť so kultúrne a umelecké hodnoty svetových kultúr.	Kultúrne a prírodné dedičstvo, národné parky	2	kultúrna gramotnosť	UNESCO, zoznam pamätihodností a miest, ktoré majú označenie svetové kultúrne dedičstvo
Uviesť príklady vzťahov prírody a kultúry a vyhodnotiť ich.	Príroda a kultúra	1	kultúrna gramotnosť	
Poznať základné charakteristiky spoločenského správania, Vyjadriť sa k tradíciám, poznať ich význam a diskutovať na tému majú tradície význam v našom súčasnom živote? Máme si ich vážiť? .	Spoločenské zvyky v rôznych oblastiach	2	kultúrna gramotnosť	

Témy	Obsahový štandard	Ciele	Výkonový štandard
SLOVENSKO GEOGRAFIA OBYVATEĽSTVA, SÍDIEL, HOSPODÁRSKA GEOGRAFIA GEOGRAFIA CESTOVNÉHO RUCHU	Ekonomika a obchod v regiónoch Vznik a vývoj priemyselnej výroby. Odvetvia priemyselnej výroby. Súčasnú tendencie vývoja priemyselnej výroby. Príčiny nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu. Hlavné oblasti koncentrácie priemyselnej výroby. Veľké technické diela. Zahraničný obchod. Export a import. Teritoriálne zameranie zahraničného obchodu. dopravné systémy Hlavné druhy dopravy Činitele ovplyvňujúce výstavbu dopravných ciest Cestovný ruch Možnosti a miesta oddychu a rekreácie na Slovensku Zimná a letná rekreácia – lokality Kultúrnohistorické pamiatky	. Analyzovať príčiny nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu. Uviesť príklady priemyselných odvetví a ich rozmiestnenie vo svete Uviesť príklady technických diel. Interpretovať rôzne spôsoby grafického znázornenia grafov zahraničného obchodu na základe exportu a importu. Porovnať zahraničný obchod podľa vybraných dôležitých komodít. Porovnať dopravné systémy (hlavné druhy dopravy) a analyzovať činitele, ovplyvňujúce výstavbu dopravných ciest Charakterizovať regióny Slovenska z hľadiska rozvoja priemyselnej výroby a ich porovnanie. Porovnať možnosti a miesta oddychu a rekreácie na zemi a na Slovensku z hľadiska sezóny a z hľadiska zamerania cestovného ruchu Charakterizovať najvýznamnejších oblastí zimnej a letnej rekreácie. Opis známych	Vymodelovať priestor s infraštruktúrou, v ktorom sa môže prevádzať priemyselná výroba ľubovoľného odvetvia Diskutovať o nich ich význame ale aj vplyvne na život ľudí v danej lokalite Navrhnuť itinerár zvolenej cesty na výlet alebo exkurziu Vytvoriť prezentáciu sídla alebo regiónu Vytvoriť komplexnú prezentáciu vybraného štátu pre modelovú cestovnú kanceláriu Na základe tabuliek, grafov, aktualít z médií